

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету

від «31» серпня 2017 року
(протокол № 1)

**РЕАБІЛІТАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРИ ПОРУШЕННЯХ
ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ**

ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни
підготовки бакалавр
спеціальності 014 Середня освіта (Здоров'я людини)

**Бердянськ
2017 рік**

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Осінов В.М., доцент, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри основ здоров'я, фізичної реабілітації та екології;

Расторгуєва І.С., старший викладач кафедри основ здоров'я, фізичної реабілітації та екології.

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету "16" червня 2017 року, протокол № 8.

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Реабілітаційні технології при порушеннях опорно-рухового апарату» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеня бакалавр, галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності: 014 Середня освіта (Здоров'я людини).

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Реабілітаційні технології при порушеннях опорно-рухового апарату», є формування професійних знань, умінь і навичок в галузі фізичної реабілітації в роботі з особами, котрі мають порушення функцій опорно-рухового апарату.

Міждисциплінарні зв'язки: Анатомія і фізіологія людини, основи медичних знань.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Загальні питання травматології, ортопедії, фізичної реабілітації.
2. Поняття про травму, їх класифікація, методи відновлення.
3. Обстеження пацієнта при ушкодженнях опорно-рухового апарату.
4. Планування програми фізичної реабілітації при ушкодженнях опорно-рухового апарату.
- 5-7. Фізична реабілітація при ушкодженнях опорно-рухового апарату.
8. Фізична реабілітація при порушеннях постави та дегенеративно-дистрофічних захворюваннях хребта.

Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Реабілітаційні технології при порушеннях опорно-рухового апарату» є формування в студентів професійних знань, вмінь та навичок із застосування засобів фізичної реабілітації у лікарняний та післялікарняний періоди в травматологічних хворих з порушеннями функції опорно-рухового апарату, які потребують поступової адаптації до фізичних навантажень професійного і побутового характеру.

1.2. Завдання дисципліни:

1. Вивчення завдань і принципів реабілітації в травматології та ортопедії;
2. Ознайомлення з видами, періодами та етапами фізичної реабілітації травматологічних і ортопедичних хворих;
3. Ознайомлення із завданнями та засобами фізичної реабілітації при різних ушкодженнях опорно-рухового апарату, а також при порушеннях постави та дегенеративно-дистрофічних захворюваннях хребта і суглобів.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентостей:

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

ЗК 9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ФК 12. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці корекційно-реабілітаційної роботи.

ФК 13. Здатність розробляти та супроводжувати індивідуальні програми реабілітації, надавати реабілітаційні послуги в межах сформованих компетентностей для дітей, які мають вади розвитку.

ФК 14. Здатність організовувати інклюзивний освітній процес.

Та демонструвати такі результати навчання:

ПРН 8. Уміти цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

ПРН 15. Застосовувати знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів корекційно-реабілітаційної роботи.

ПРН 16. Уміти здійснювати реабілітаційні заходи для усунення або компенсації рухових порушень та асоційованих з ними обмежень активності та участі дитини в діяльності.

ПРН 17. Уміти організовувати інклюзивний освітній процес. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль № 1. Загальні питання травматології, ортопедії, фізичної реабілітації.

Поняття про травматологію і ортопедію, як клінічні дисципліни. Нарис з історії розвитку травматології та ортопедії. Організація травматологічної допомоги в Україні. Розвиток фізичної реабілітації при травмах і захворюваннях ОРА.

Змістовий модуль № 2. Поняття про травму, їх класифікація, методи відновлення.

Уявлення про травму. Закриті ушкодження. Вивихи. Переломи кісток. Консервативні методи лікування травм. Хірургічні методи лікування травм. Методи фізичної реабілітації при травмах.

Змістовий модуль № 3 . Обстеження пацієнта при ушкодженнях опорно-рухового апарату.

Структура реабілітаційного процесу. Суб'єктивна оцінка стану пацієнта. Об'єктивна оцінка стану пацієнта.

Змістовий модуль № 4 Планування програми фізичної реабілітації при ушкодженнях опорно-рухового апарату.

Прогнозування та постановка цілей реабілітації. Формування технології реабілітаційного втручання. Формування технології контролю. Оформлення програми фізичної реабілітації.

Змістовий модуль № 5 Фізична реабілітація при ушкодженнях опорно-рухового апарату.

Фізична реабілітація при больовому синдромі. Фізична реабілітація при втраті амплітуди руху та відновлення силових якостей.

Змістовий модуль № 6 Фізична реабілітація при ушкодженнях опорно-

рухового апарату.

Фізична реабілітація при переломах довгих трубчастих кісток і кісток плечового поясу. Фізична реабілітація при пошкодженнях суглобів.

Змістовий модуль № 7 Фізична реабілітація при ушкодженнях опорно-рухового апарату.

Фізична реабілітація при переломах хребта і тазу. Фізична реабілітація при травмах кисті і стопи.

Змістовий модуль № 8 Фізична реабілітація при порушеннях постави та дегенеративно-дистрофічних захворюваннях хребта.

Фізична реабілітація при порушеннях постави. Фізична реабілітація при остеохондрозі хребта.

3. Рекомендована література

Базова :

1. Вакуленко Л.О., Клапчук В.В. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: [підручник]/Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук.- Тернопіль :ТДМУ, 2018. – 372 с.

2. Медична та соціальна реабілітація: Навчальний посібник / За заг. ред. І.Р.Мисули, Л.О. Вакуленко. – Тернопіль: ТДМУ, 2015. – 402 с.

3. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я: МКФ / пер. з англ. ВООЗ 2001 р. МОЗ України. – Київ, 2018. – 259 с.

4. Олекса А.П. Ортопедія /А.П.Олекса. – Тернопіль: ТДМУ, 2006. – 528 с.

5. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації: навч. посіб. / Т.Бойчук, М.Голубева, О.Левандовський, Л.Войчишин. Л.: ЗУКЦ, 2010. – 240 с.

6. Травматологія та ортопедія : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / за ред.: Голки Г. Г., Бур'янова О. А., Климовицького В. Г. — Вінниця : Нова Книга, 2013. — 400 с.

Допоміжна:

7. Бирюков А.А. Лечебный массаж: Учеб. / А.А. Бирюков. – М.: Академия, 2004. – 368 с.

8. Букуп К. Клиническое исследование костей, суставов и мышц: пер. с англ. / К.Букуп. – М.: Мед. лит-ра, 2007. – 320 с.

9. Зациорский В.М. Биомеханика двигательного аппарата человека / В.М. Зациорский, А.С. Арунин, В.Н. Селуянов. – М.: Ф и С, 1982. – 143 с.

9. Ингерлейб М.Б. Анатомия физических упражнений / М.Б. Ингерлейб. – Изд. 2-е. – Ростов н/Д: Феникс, 2009. – 187 с.

10. Лечебная физическая культура: учебное пособие / В.А.Епифанов. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2006. – 568 с.

11. Лікувальна фізична культура: підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.П. Юшковська. – Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. – 234 с.

12. Медицинская реабилитация: учебник для студентов и врачей / Под общей ред. В.Н.Сокрута, Н.И.Яблчанского. – Славянск: «Ваш имидж», 2015. – 576 с.

13. Мухін В.М. Фізична реабілітація: підручник / В.М. Мухін. – 3-тє вид., переробл. та доповн. – К.: Олімпійська література, 2009. – 488 с.

14. Осипов В. Физическая реабилитация при миофасциальном болевом синдроме: монография / Виталий Осипов. — Lap Lamber Academic Publishing, 2013. — 166 с.

4. Методи навчання:

1. За джерелами передачі й характером сприйняття інформації : словесні, наочні, практичні.

1.1. Словесні: пояснення, розповідь, лекція, бесіда.

1.2. Наочні: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.

1.3. Практичні: вправи, практичні роботи.

2. За основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання: методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок.

4. Бінарні методи:

4.1. Методи викладання: інформаційно-повідомляючий; пояснювальний; інструктивно-практичний; пояснювально-спонукаючий; пояснювальний.

4.2. Методи навчання: виконавчий; репродуктивний (відтворюючий); продуктивно-практичний; частково-пошуковий; пошуковий.

Методи контролю і самоконтролю у навчанні:

метод усного контролю: основне запитання, додаткові, допоміжні; запитання у вигляді проблеми; індивідуальне, фронтальне опитування і комбіноване;

метод письмового контролю;

метод тестового контролю.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

6. Система оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

